

зв'язану з низкою особистісних акцентуацій та недостатнім розвитком загальних здібностей.

Важливим завданням суспільства в цьому напрямку є формування у молоді почуття соціальної перспективи, свідомості, творчої спрямованості як головної лінії життєвих орієнтацій.

Важливою стороною самореалізації є самовизначення. Завдяки самовизначенню особистість включається в ті, чи інші структури суспільного життя через індивідуальний вибір. Особистість вибирає з того, що реально доступно їй в даний період життя.

ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ ЛЮДИНИ ДО СУЧАСНОЇ ДІЙСНОСТІ.

Доп. - Соловей А.С., ЕФ-37
Наук. кер. - ст. викл. Сахно П.І.

Особистість-це перш за все людина. Але не просто людина, а окремо взятий представник людського роду, який означається поняттям "індивід"(йому властиві неповторні природні і соціальні якості). Особистість - це суспільний індивід, якому притаманні соціально значущі риси, що утворюють стійку систему багатоманітних якостей, рис індивіда. У ході історичного розвитку індивід може набувати одні та втрачати інші соціальні якості, але є якості і незмінні.

Системна якість, яку являє собою індивід, здобувається ним у практичній діяльності, зокрема у праці та в спілкуванні з іншими людьми. Індивід тільки тоді стає особистістю, коли його залучено до суспільних відносно спілкування з людьми.

Людський індивід має величезну кількість взаємопов'язаних суспільно цінних рис, які мають природні і соціально значущі риси. Моральні якості особистості носять тільки соціально значущий характер. Звичайно, тим чи іншим індивідам властиві і багато негативних, аморальних якостей.

Багато рис особистості відносяться одночасно і до психологічних, і до моральних якостей. Кожна із численних

костей даного індивіда може істотно відрізнятись від відповідної кості іншої людини (наприклад, за ступенем розвинутості). Усі соціально значущі якості є продуктом впливу суспільства, соціальних спільностей, окремих людей на дану особистість, а також продуктом самовиховання. Ці якості справляють величезний вплив на розвиток суспільства, тому вони називаються соціально значущими.

Сукупність соціально значущих відмінностей особи становлять індивідуальність – відмінність кожної конкретної особи від іншої в залежності від інтелекту, характеру, темпераменту, потреб, інтересів, здібностей, схильностей, яка являє собою системну якість, що виражає неповторну, оригінальну єдність природних та соціальних рис людини.

Розвинена особистість має багато соціальних, культурних, моральних, естетичних, психологічних рис.

Структура особистості досить складна. Вона складається з багатьох елементів, що перебувають у динамічному взаємозв'язку. Існують внутрішні та зовнішні основи структури.

Однією з внутрішніх основ є потреби людей. За багатством потреб, за їхнім характером, способами їх формування та реалізації можна судити про рівень розвитку особистості. Потреби людей є рушійною силою розвитку суспільства і людини. Заради потреби здійснюється людська діяльність. Багатоманітність потреб сприяє виникненню та розвитку багатоманітності інших рис особистості.

Людські потреби історично обумовлені, визначаються даним історичним типом суспільних відносин, соціальним середовищем, у якому живе особистість, системою виховання даного суспільства, а також самовихованням цієї особистості.

Потреби людини є основою її інтересів. Категорія потреби охоплює більш широке коло явищ, ніж категорія інтересу. Потреби існують у всіх біологічних організмів, в тому числі й у людини. Інтереси ж – тільки людині. Інтереси, як і потреби, є рушійною силою діяльності, поведінки і вчинків людей.

На сьогоднішній день важливе місце належить також проблемі адаптації людини до сучасної дійсності. У суспільстві має місце складна взаємодія найрізноманітніших, часто суперечливих

інтересів, і її результати бувають інколи несподіваними. Неодмінною умовою успішності політики, скажімо держави, є врахування цієї взаємодії, прогнозування її наслідків. Прикладом може бути громадсько-політична активність особистості. Вона виражає ставлення громадянина до політичної влади, системи, структури суспільства, політичних інститутів, установ, організацій (наприклад, боротьба за зміцнення або зміну політичної влади, політичні демонстрації і т.ін.). Протилежною політичній активності особистості є політична пасивність (наприклад політична індиферентність, нігілізм індивідів, їхня нездатність або небажання прилучатися до політичної культури та її цінностей).

У процесі прогресивної громадсько-політичної діяльності відбуваються зростання свідомості, злам застарілих стереотипів мислення та поведінки, звільнення особистості від усіляких забобонів; формується активна позиція особистості, поглиблюється почуття обов'язку, відповідальності перед іншими громадянами. Ця діяльність формує принциповість та рішучість у політичних діях.

Активна участь у громадсько-політичній діяльності дає змогу особистості узгоджувати свої інтереси з інтересами держави, дає можливість учасникові виявити свої творчі нахили, розкрити і вдосконалити свої особисті якості, сприяє зростанню його самосвідомості. На основі прогресивної громадсько-політичної діяльності розвивається моральна культура особистості, стають більш багатими за змістом її загальнолюдські моральні якості, риси.

За умов екологічної катастрофи особливо важливого значення набуває екологічна активність населення. Екологічна активність – це форма діяльності суб'єкта, відмінною ознакою якої є міра ступінь інтенсивності цієї діяльності, спрямованої на гармонізацію взаємодію людини і природи. Суб'єктами екологічної активності виступають особистість, соціальна група, держава, дане суспільство, людство в цілому. Екологічна активність особистості спрямована як на цілі суспільства, так і на її власну самореалізацію. Вона є соціальною умовою і засобом здійснення глобальної “суперзнавець” – гармонізації взаємодії людини і навколишньої природи, взаємодії суспільства на природу, на середовище ма

узгоджуватися з його впливом на людину як на біосоціальну і соціальну істоту.

Але все це поки що в ідеалі. Реальність же така, що вплив суспільства на природу має здебільшого руйнівний характер. Тепер, хоч і запізно, люди отямилися. Проте небезпеки своєї екологічної орієнтації і діяльності у повному її обсязі людство ще не усвідомило. Суспільство під тиском негативних фактів, а також громадської думки змушене розвивати екологічну активність (вживаються заходи до збереження природного середовища, виділяють більше коштів на його охорону, впроваджується раціональне природокористування і т.д.). Але екологічні дії ряду країн світу практично розрізнені, мало узгоджені між собою; вони проводяться не завжди ефективно.

Екологічна активність держави і відповідна активність особистості соціально зумовлені суспільні умови сприяють розвитку екологічної активності особистості або гальмують його, покладають на нього певні історичні обмеження.

Серед різноманітних умов розвитку цієї форми проявом людської діяльності домігантне місце посідає загальна культура особистості, і зокрема, її соціально-екологічна культура. У зв'язку з цим важливо розуміти специфіку екологічної культури, її структуру, світоглядні основи, її зворотній вплив на формування світогляду методологічних передумов її вивчення, з'ясувати процес передачі досягнень сучасної культури новій генерації людей.

Сучасна дійсність досить складна і непроста. Вона вимагає від будь-якої особистості особливої мобільності внутрішніх і зовнішніх сил. Міжнародні конфлікти особливо впливають на психологію сучасної особистості. Постає проблема визначення відношення до речей, які пропонує сучасний світ. Окрім екологічних проблем постає багато питань, пов'язаних з питанням усвідомлення певних цінностей та орієнтирів у сучасному житті. На сьогодні велике число людей просто не бачить перед собою життєвих цілей і сенсу життя, що так чи інакше ускладнює адаптування людини до дійсності. Темпи життя значно прискорені, тому сучасній людині досить непросто знайти спільну мову не тільки з оточуючим середовищем, але й з собою. Тому важливе місце посідає вивчення

психології особистості, соціологічні дослідження моментів адаптації людини до сучасної дійсності.

КУЛЬТУРА ЛЮДСЬКОГО ЖИТТЯ

Доп. – Кравчук Л., М-33

Наук. кер. – ст. викл. Сахно П.

Розглядаючи людське життя як цілісність, неможливо обминути питання про його значення з точки зору існування розвитку культури і цивілізації в цілому. Такий підхід до життя як культурного феномена суттєво доповнює традиційні дослідження культури окремих сфер і форм життєдіяльності: культури праці, побуту, дозвілля, політичної діяльності, моральних відносин тощо.

Культура життя – це відповідність життєдіяльності особистості її суспільній природі і сутності людини як універсальної цілісності, що здатна до необмеженого розвитку самовдосконалення.

Подібно до того, як історичний процес формує особистість як єдність суспільно-історичного та індивідуально-самобутнього, так і культура споконвіку існує як єдність об'єктивного і суб'єктивного, що опосередковується практикою. У найбільш узагальненому вигляді культура є опосередкування усього існуючого практичними формами його перетворення.

Діалектика взаємопереходів об'єктивних умов життя самодіяльності людей, відношення індивідуальних здібностей до суспільних форм їх реалізації є такою, що становлення особистісного буття має місце у світі суспільного: індивідуалізація досягається соціалізацією.

Самодіяльне життя кожної людини, у процесі якого вона вирішує свої проблеми і реалізує власні цілі, є єдиною “точкою зростання” суспільно-історичного життя, розвитку соціуму в цілому. Усе матеріальне і духовне багатство світу, його культурне надбання за різних часів складалося з індивідуальних зусиль і досягнень.

Культура людського життя характеризує процес індивідуалізації загального способу діяльності суб'єкта.